

rasesta, kakor v izorani zemlji. Storiijo se namreč po ledini za posetvo odmenjene brazdice ali verste po dva pednja saksebi in po dva pednja široke, ali pa tudi ožje, ter se rušina na njih s travo ali žernjovcom izkopa tako, da med brazdami toliko ledine ostane, kolikor so široke, ali pa več ali manj po primeri. Trava in žernjovec pobrana in dobro otesana, da se preveč parstí z njima ne odvzame, se sožgeta ali na gnoj veržeta, ali pa se položita na celino med versticami. Za želod in bukenco se morajo brazde načete še enkrat dobro, vsaj štiri pavce globoko okopati, za drugo drevje pa ni treba več dela.

Obdelovanje po tem uku je koristno zato, da trava in žernjovec (resica) na medbrazdnih celinah perve leta klice in mehko mladje obsenči in v zavetji derži, kar je pri nekterem drevju jako potrebno. Še večja pa je ta korist na prostorih položnih, gričih in na stermicah; dežnica namreč ali snežnica navzdoli hriba rahlo obdelano zemljo in posejano seme izpera in posetev kazí, če je po celem prostoru zemlja vsa okopana ali izorana in rahla; medbrazdne celine pa vodo vderževajo, da ne more parstí in semena navzdoli izderati; posetva ostane in doraste. Zato pa se morajo brazdice po prek hriba speljati, ne pa navzdol. V tacih krajih, kjer imajo blezo večidel le položne prostore, griče, stermice in strani hribov z drevnim semenom posevati, boljše ravne prostore pa za poljsko rabo, za travnike ali za sadno rejo prideržati, nar bolj bo le takega obdelovanja zemlje z brazdami deržati se.

To je vse, kar se mora pred setvo opraviti; večega dela ni. (Dalje sledí.)

Živinozdravilska skušnja.

Ozdravljanje ranjenih členov.

Vsak zdravnik vé, kako nevarne so rane kakkega člana, to je, če se člen prebode ali kak drugač poškodje tako, da izteka členova maz ali voda (Gelenkschmiere). Zdravnik J. B. Mazzini v Mortari priporoča v poslednjem vezku „Repert. d. Thierh.“ lahak pripomoček takole: „Dobro so mi znane vse zdravila, ki so jih zdravniki dosihmal poskušali zoper nevarne in terdovratne rane na členih; prepričal sem se pa tudi večkrat, da svinčeni kis (Bleiessig) je večkrat pri ranah prav dobro zdravilo. Ker je svinčeni kis za rane tako dober, si mislim enkrat, kaj bi bilo, ako bi poskusil preboden člen (s prebodeno kapično vezjó) ovezati s svinčnim papirjem (Bleiblätttern); poskusil sem, in dobro sem jo opravil, in tako še petkrat“. Mazzini popisuje dve take rani na prednjih kolenih, ko je neki konj padel in se koleno tako prebil, da je členova voda se iztekala in se je s preiskavnico (sondo) lahko v členovo votlino seglo. Mazzini izmije najprej rano in potem položi tistega svinčnega papirja, v kterega v tobakarijah tobak zavijajo, tako čez rano, da jo čez in čez pokriva; ko je več tacih svinčnih listkov položil čez rano, jo je ovezal s povojem, da je vez dobro deržala. Čez 24 ur se je prikazala neka černo-sivkasta tekočina izpod rane — to je znamenje bilo, da se je svinec razkrojil. Oveza se je potem odvezala, in če je treba bilo, se zavezala z novimi svinčnimi listi, toda rana se ni odkrila, ampak le čez spodnji svinčni listek so se položili poverh drugi. Še le čez 14 dni se je rana popolnoma odvezala; bila je zaceljena, le divje meso je bilo treba s peklenskim kamnjem posmoditi. Konj je potem tako dobro hodil kakor popred.

Zdravilski pomenki.

Ali je bila kolera tudi v starih časih še znana?

„Novice“ so že omeile, da kolera po svojem imenu in znamenjih je bila že v starodavnih časih znana. Kakor pa imajo različne dežele različne rastline, živali itd., tako imajo tudi dežele svoje bolezni, in o tem je tudi razloček med kolero, ki dan današnji svet strahuje in pa med tisto, ki je že od nekdej v Evropi znana. Zato zovejo zdravniki pritepenko iz Azije, ktera že od leta 1817 kot kužna morivka razsaja, azijatiško kolero ali kolero jutrovih dežel (cholera asiatica, cholera orientatica) in jo ločijo od bolj pohlevne, v Evropi in tudi pri nas že od nekdej znane kolere zahodnih dežel (cholera occidentalis). Zanimivo bi utegnulo vendar našim bravcem biti, ako jim povemo: kakošna je bila že v starodavnih časih znana domača kolera memo ptujke azijatke.

Že Hipokrat, oče zdravilstva, ki je živel blizo 500 let pred Kristusovim rojstvom, jo popisuje v svojih 5. bukvah od deželnih kužnih bolezin takole: „Neki mož v Atinjah je dobil bljuvo-drisko. Bljuval je, driska ga je gonila in velike bolečine je terpel. Ni bilo mogoče, mu ne bljuvanja ne driske ustaviti. Bolnik je zgubil tudi svoj glas; černo se mu je delalo pred očmi in oči so mu vpadle. Kerč ga je vil, ki se je v čevih začel in v želodcu se ustanovil. Kolcalo se mu je. Driska je bila huja kakor bljuvanje. Po životu je bil merzel kakor led“. — Že Hipokrat je razločil kolero v suho kolero (*cholera xηρα*) in v vlažno, *cholera* brez pristavka. Una je brez bljuvanja in driske.

Tudi stari zdravnik Aretej, od kterega se ne vé gotovo, kdaj da je živel, je poznal to hudo bolezen in jo tako-le popisal: „Čutnice se nategnejo, mišice rok se zvijó, persti skrivijo. Ljudi napade vertoglavica, kolče se jim, nohtovi se jim poplavé, roke in noge imajo merzle — ob svoj glas pridejo; ker kerč mehur stiska, ne more vode pušati“.

Tudi Galen, rojen 131 let po Kristusovem rojstvu, popiše kolero kot silno berzo in hudo bolezen, v kateri ljudje žolč bljujejo in driskajo, kerč v mečah, merzle roke in noge imajo in jim žile oterpnejo. Fr. Malavašič.

Starozgodovinski pomenki.

Postaja „ad Publicanos“.

Razložil Davorin Terstenjak.

Antoninov potopis ima sledeče postaje od Hemone do Celeje naznamovane:

Emono XII, Savo fluvio VIII, Ad Publicanos XI, Celeja XXXVIII.

Kje je stala postaja „ad Publicanos“? Schoenleben jo je iskal med Podpečjo in Trojano, zato piše: „Glogovitz vel circa Stein“¹⁾. Muhar je mislil, da je ta postaja stala tam, kjer je dnešnje selo Podpeč²⁾. Valvazor je bil za Glogovico.

Za Glogovico se tudi jaz poganjam — iz sledečih vzrokov. Pri starih Rimljanih je bil poseben stan vitezov (equites). Ta stan je bil mogočen, ker je bil lastnik velikega premoženja. Rimski vitezi (equites) so bili zakupniki (Pächter) vsih neposrednih deržavnih dacij, torej posestniki obilnega dnarja.

Kot zakupniki dacij so se veléli „Publicani“, in ker premoženje posamnih ni bilo zadostno, so se zedinjevali v družbe (societates) in so po takem bivali dnarsko boljarstvo (aristokracija) rimske deržave. Ker pa dnar daje, od kar svet stoji, moč in veljavo, so si tudi Publikani skorej prilastili mogočno besedo v deržavnih zadevah. Ž njimi so bili „argentarii“, kteri so bili to, kar naši bankirji, v

¹⁾ Schoenleben „Apparatus“ I. 86.

²⁾ Muhar „Röm. Nor.“ I. 239.

ozki zavezi in tako so dobili vse dнарstvene početja v svoje roke ¹⁾.

Vendar se imajo ti Publiani razločevati od rimskih colnarjev tudi pod imenom „Publicani“ znanih.

Vodstvo dežele (provincije) je bilo v rokah prokonsula ali propraetora. V njegovo družbo je tudi spadal quaestor, kateri ni samo bil izplačevavec v Rimu dobljenih dнарjev za deželne izloške potrebne, temuč tudi jemavec colnine, katero je mogla dežela odrajtovati.

Razun colnine so pa dežele še mogle posebne dače plačevati, katere so censorji v Rimu v zakup davali. Zakupniki teh po censorjih odločenih dohodkov so spet bili vitezi (equites), kateri so se, kakor je bilo rečeno, kot zakupniki „vectigalium publicorum“ veleli „Publiani“. Ti so pošiljali po deželah posebne uradnike večidel iz sužnosti izpušene osebe, kateri so te dohodke in colnino pobirali, in ker so bili v službi „Publikanov“ so jim tudi rekli „Publiani“ ²⁾. Ta versta ljudi je bila posebno v Judeji zavoljo goljufivosti in nepravčnosti zelo sovražena. Ali še tretjo versto Publikanov nahajamo. Rimski „equites“ kot posestniki velikega premoženja pa niso samo državne dacije in colnine v zakup jemali, temoč tudi rude in državne fabrike. V njihove roke je po takem prišla vsa kupčija. V raznih mestih velikega rimskega cesarstva so imeli svoje mešetarje in skladišča blaga. Ti opravniki „equitov Publikanov“ — kot prodajavci blaga so se tudi veleli Publiani ³⁾ in v omenjeni postaji, ktera je že na meji italske dežele stala, je brez dvombe bilo takošno skladišče blaga, in zato so tej postaji Slovenci rekli Blagovca. To je pravo ime sela, katero se sedaj v javnih listinah najde pod imenom Glogovitz.

Porok nam je slavni Valvasor, ker v svojih bukvah takole piše: „Nicht weit von hinnen (vom Schloss Gimpl — Kumpale) kommt Einer zu dem Dorff Glogovitz oder Blagovca, wie es die crainerische Sprache heisst. Allda soll nach des Dr. Schoenleben Meynung vor Alters das römische Municipium, so man ad Publicanos nannte, gestanden seyn“ ⁴⁾.

Tako spet pri tej vasi najdemo še živ spomin na staro mesto. Kdo je vendar v 6. stoletju prišlim Slovencem, kateri so, kakor preučeni M. Koch terdi, v Noriku golo pušavo našli, latinske imena kakor so „Fluvius frigidus“, „ad pirum“, „ad malum“ itd. prestavljal v Hubel, Hrušico, v Jablanico? Pa pustimo takošne kvante! Tukaj še odgovor prijatlu, kateri bi rad vedil, kaj pomenijo imena Kal posebno na gorah. Nič več in ne manje kakor breg, goro, in — bika. „Dete šmencej spet bika!“ bode si pa kak slovensk satirik mislil, kateremu se začetek slovenske zgodovine „preturov“, „prebikast“, „pretermast“ zdí. Jez ne morem za to; naj se tak prepira z duhom indoeuropejskega jezika. Omeniti hočem le nekatere poznamljenja.

(Konec sledi.)

Ogled po domačii.

Eno noč pri sv. Joštu na Gorenskem.

Med mnogimi verhovi naše domovine, katerih temena zaljšajo in kinčijo lepe cerkvice, štejem v prvo versto tudi goro sv. Jošta blizu Krajna na Gorenskem. Od kodar kolj se popotnik bližaj Krajnu — mestu nekđaj slavnemu in bivšemu sedežu mejnih grofov krajnskih — ali od Ljubljane, ali od Loke, Teržiča ali Radoljce, po kateri koli cesti prideš, bela cerkev sv. Jošta na gori te že od deleč pozdravlja.

Kaj je prav za prav prednike naše, potem ko so bili zapustili paganske malike in sprejeli nauk sv. evangelija, vleklo tako na višave, zidat tū svete hrame pravemu Bogu:

ali visoko spoštovanje cerkvá, da bi varovane bile sovražnikov sv. vére, posebno od kervoločnih Turčinov, katerim prihrušivšim v našo milo domovino je prva naloga bila oropati, oskruniti in razdjati veže božje, — ali pa goreče želje, biti med službo božjo odtegnjeni posvetnemu šumu in znajti se bližeje nebes, — tega tū ne bom presojeval; gotovo pa je, da na gorah se čuti naš duh nekako bolj okrepčan, zakaj položena je že od Stvarnika neka čeznatorna moč v človeško serce, ki vleče hrepenečega duha vedno tje, od kodar je vzet, od zemlje gori proti nebeški visočini. —

Resnično! malo verhov je v domovini naši, na katerih temenu bi imeli tak razgled, kakor iz gore sv. Jošta. Na katero koli stran se tū oberneš, nova panorama se razgerne tvojim očem.

Bližnji sosed nam je, ako se ozremo dol proti Ljubljani, romarska cerkev Marije na Šmarni gori. Ta in nizki grički poleg Smlednika z razvalino starega ondotnega gradú nam sicer zakrivajo bolj natančni razgled po ljubljanskem in mengiškem polji, pa kaj le bomo izkali lepote v daljavi, ker je nam bližnja okolica s prepolno mero ponuja! Poglejmo v znožji griča široko sorško polje: prestriženo je od mnogo cest; med mnogoverstne polja, travnike in gojzde je nasejano mnogo mnogo cerkev in vasí, ki se kaj prijetno vjemajo z zelenjavo in sadnim drevjem, ki je nasajeno okoli njih. Doli v ožini med Šmarno goro in medniškim hribom vidimo okolico Št. Vida, Ješce itd. naprej doli nekoliko Ljubljane, zadej Golovec in še druge griče, ki se vijejo za tekom Ljubljanice in Save proti dolenskim ravninam.

Ako obernemo pogled naš na levo, nam Krajnsko mesto sicer zakriva šmarjetska gora z razvalino cerkvice na temenu, pa pozdravljajo nas tam mogočni in stermi Grintovci, ki mejijo koroško kronovino od krajnske in se vijejo od Krajna doli prot Kamniku in naprej. Deleč dol zapazi oko še dve imenitne božje poti sv. Valentina na limbarski gori in sv. Neže na Kumu, — da ob kratkem povem: vidimo na ti strani mnogoverstno zmes naravske lepote in človeške pridnosti in zastonj se trudi naše oko vse posebnosti posamezno naštetí.

Sinja Sava loči sorško polje od unkrajnega Št. jurskega itd. in se doli pod Šmarno goro razlije v ljubljanski okraj. Pri Medvodah se sklene s Savo bistra Sora, in če sledimo z pogledom gori proti nje izvira, vidimo na desno doli prvo znamenitost in posest ljubljanskih škofov — goričanski grad, naprej gori pa tam v desnem kotu lično mestice Škofjokoloko. V podnožji gričev od Loke proti Krajnu se posveti od časa do časa bela cesta izmed rodovitnega poleg nje nasajenega sadnega drevja, in vidi se več znamenitost. Kmaló od Loke sem gleda zmed goščave orjaški zvonik imenitne in stare prifarske podružnice Cernigrob ^{*}), naprej sem v polji nova žabniška cerkev, na levo ob cesti pa uro dolga vas Bitno (prav za prav obstoječa iz več posameznih vasí), znana zgodovinoslovcem zastran nekđajne nemške naselitve iz tiroljsko-pusterške doline, in nazadnje prot Krajnu farna vas Šmartno.

Pa obernimo se nazaj na desno. Deleč tam zapazimo ipavski Nanos in druge visoke hribe; selška in poljanska dolina ste omejene od zelenih vinskih hribov in na marsikterem kipí cerkvica kakor na otoku sred zelenega morja. Nar bolj pozanimuje zraven Blegaša in Porezna naše oko dvoglavni Ratitovec, in od njega sem okoli se privije dražgoška ali radgoška gora proti zgornjo gorenski strani. Nehotoma naše oko za njo sledí, vendar da jo bolj natanko viditi zamoremo, prestopimo se zdaj na zgornjo stran cerkve.

Pervo, kar se mu na zgornjo gorensko stran v svojem veličastvu pokaže, je sivi poglavar krajnskih gorá, orjaški Triglav, in ako ti je znana pesem:

„V gorensko oziram se skalnato stran“ itd.

^{*}) Da bi jo slavnoznani gosp. Hicinger enkrat ogledali, ker bi se utegnulo o nji kaj za naše zgodovinsko društvo pisati. Pis.

¹⁾ Rupertí „Römische Alterth.“ II. 246, 247.

²⁾ Rupertí v omenjeni knjigi II. 793.

³⁾ Rupertí „Röm. Alterth.“ II. 482, 490, 491.

⁴⁾ Valvasor „Histor. topogr. Besch.“ 9tes Buch 189.

Gospodarska skušnja.

Kako se vino s soljo boljša.

Na drobno zmleta sol se v železni ponvi do dobrega prežgè in te žgane soli se dene v polni sodec mošta toliko, da po primeri 1 ali 2 lota soli pride na vedro mošta. Z vsim drugim ni veliko opraviti, le s tem, da se sol dobro žgè. — Ker so mnoge skušnje poterdile, da se s to malo stvarjò vino jako popravi, naj bi jo poskusili tudi vinorejci naši in nam dali na znanje, kako se jim je obneslo.

Starozgodovinski pomenki.

Postaja „ad Publicanos“.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Poznamljenja za pomene rasti, roditi, gibati, so stvarile vse gori imenovane pomene, kakor to prikladi poterdujejo, na priliko ap, vap, adipisci, semen spargere, gignere, ap, aqua, vapa, vapor, apen, japa, opa, upa: zato imena rečic slovanskih Opava, Upava, Ipla, Ipava z digamo Vipava, — gor, bregov: Apeninus, Vipota na Štajarskem. Sem še spada Epona in polabsko-slovenski Ipabog.

Dalje dhar fluere, dhara aqua, dhara terra, dharmā, terma, dhri, dri mons, slovenski Dran, Dergomen, Derkovlje, Dral imena bregov, gor itd.

Tudi slovensko berdo izpeljujejo vsi jezikoslovci iz vrh *crescere*, kakor tudi mogila iz mah *crescere*, *gignere*, mahila mulier, foemina, in mahila terra. Ida terra, Ida mons, zato Idria, Idava taurus, Ida vacca, ila terra in vacca, ga, gignere, creare, gaūs terra et vacca, gô bos in spatium kakor v slovenskem tor in torišče iz gô je slovansko gost v imenih Radogost, Unegost, Ljubigost, torej = slav, mar, mer, mir, man, κλησ *) audiens, percipiens, cogitans = homo, po takem Dobroslav = *Αγαθαυδοσ Αγαδοκλησ*. Iz ga je tudi gost po reduplikaciji pogost = gô spatium, torišče, Gau. γαυα, postalo. Ravno tako kal zdaj še v indiškem jeziku poznana korenika pomeni teči, ali nekaj tudi rasti, ker slovenski brat še pozna kaliti, kal = cimiti, cima. Iz kal je kalpa, das Götterjahr, der Zeitstrom, kala = gô, idava, slovaški kala, na Štajarskem kolača, velika krava, polabsko-slovenski kil, zato polabsko-slovensko božanstvo Kilbog = Štirbog, Turbog, na sekovskih kamnih Teirmadius; pa kakor iz tur movere, tura = tur, tor, taurus, turan, mons altus, tora, Tauern, kakor iz ida mons in vacca, tako tudi iz kal litvanski kalnas = mons, slovenski kal, zato: beli kal, sivi kal, černi kal, rudeči kal, Kalenberg vstrojeno po nemških pisarnicah ravno tako kakor Monsberg. Una, Unica od an movere, Sala rečica na Kranjskem, Štajarskem in Ogerskem, od sal fluere, Saga rečica na Štajarskem in Goriškem sansk. sagara, morje, Sava sansk. sava = aqua, Drava, sansk. dru fluere, dhara aqua, Sura, sansk. su stillare in gignere, cerkveno-slov. surov, humidus, Nevlja, sansk. niv fluere, slov. nevod **) = sagenna, verša, sansk. var, vr,

*) Zavoljo teh imen naj obširnše berejo v časopisu „Histor. Mitth.“ Tukaj samo še omenim, da mi je izpeljava končnice gost v lastnih imenih še takrat, kadar sem uni članek pisal, ni prav jasna bila; sedaj sem jo zasledil. Zavoljo mar omenim, da je v prajeziku indoeuropejskem tudi pomen te besede bil gibati, zato marut, marutvan aereus, mariči splendor, kakor iz tur turbo, in tura = stella.

**) V koreniki Niv ima svoj pomen iskati ime mesta Neviodunum, kakor je že večkrat rečeno bilo, in ktero so Panonci gotovo imenovali Nevodin, primeri: Varadin, Varaždin = Dernov, Varšava, Beč, Achen, mesta kraj vode. Glasnik ž je prišel zavolj evfonije v zmes, primeri nida, nidus in gnjezdo. Pis.

fluere, za to Varunca, rečica na Koroškem itd. Pa bi kdo rekel Una pomeni dobra od staroslovenskega un = dober. Tudi pomeni: dobrota, moč, zdravje imajo enake korenike s pomeni rasti, roditi, n. pr., dhar pomeni tudi firmum esse, dharat firmus, cerkveno-slovenski drav, slovenski zdrav.

Ravno to analogijo najdemo v koreniki kal, iz ktere kala, sanus, slovenski celi, gerški καλος = bonus pulcher. Tako iz an, una, voda, in un, dober. Primeri še sal fluere, salila, aqua, in lat. salus.

Pomeni: gibanja, rasti, roditve so toraj stvarili pomene vode, zemlje, bika, krave, gore, moči, zdravja, pa tudi luči, ker tudi v njej je gibavna in rodilna moč, zato tur, gibati se, tura, bik, in tura zvezda, su, roditi, teči, in sunis, sunce. Prečudne skrivnosti jezikov. Učimo se, da jih razumemo.

Ogled po domačii.

Eno noč pri sv. Joštu na Gorenskem.

(Dalje.)

Še nismo pregledali vse zgornje gorenske strani. Tam na desno leži v znožnji Ljubelja mestice Teržič, pa le cerkva sv. Jožefa na gričku se nam dá viditi; mesto je stisnjeno v dolino in malo malo da se ne vidi. Od tam se vije kači enako bela cesta po stermem berdu v sosedni Goratan. Enako Teržiču nam tudi Kropo in Kamnogorico takraj doline nevošljivi homci viditi ne pustijo. Koliko se pa v vsem cerkev, vasi, polja, gojzdov, travnikov, obraščenih hribov in pustih goličav pred našimi očmi na ti strani razprostira, bi ne popisalo kmalo pero, toraj le še v obče rečem: kakor zemljovid leži gorenska stran okoli Št. Joške gore, in če se tudi vse stranske doline posamezno in popolnoma ne vidijo, vendar lahko človek tu natanjèni zapopadek od cele gorenske strani dobí.

Ogledali smo zdaj, kar se v hitrici zamore, vso bližnjo in daljno okolico; pomudimo se zdaj tudi še nekoliko na gričku, kjer stojimo in preglejmo, kaj je vse tu viditi.

Lepi prostorni cerkvi z dvema stolpoma, ki stoji na nar višjem mestu okroglega griča, naj bo naša prva pozornost posvečena. Zidana po novejšem okusu in umetnosti bizantinske šege, ima 3 lične oltarje. Menda za tega voljo, da je bolj prostorna za obile množice romarjev, ki pogosto sem zahajajo, nima razun pred velikim oltarjem na vsaki strani nič stolov. Orglje so srednje baže; bolj odlikuje se pa veliki zvon, ki kaj mogočno doní in vabi k pobožnosti celo bližnjo in daljno okolico. Čudna in znamenita pa je tudi osoda njegovega bronā, kakor nam spričuje njegov napis, ki se glasí:

Moj bron je najden bil v dnu morja, ko Turčije
Kraljestvo v Heladi končal je Navarin *),
Ga kupi romar, ga Samassa v zvon prelije,
Glasim zdaj božjo čast iz svet'ga Jošta lin. 1834.

Škoda, da se z malima dvema zvonovoma ne vjema prav soglasno.

Božja pot sv. Jošta je nek silno stara, veliko stareja, kakor nam sedanja oblika cerkve kaže. Valvazor nam ravno o nji družega ne omeni, kakor da cerkev prišteva podružnicam šmarske fare, in da pové, da je ondi žegnanje v nedeljo pred sv. Jernejem, kakor je res še dan današnji. — Neka druga nemška knjižica, ki je leta 1760 v Ljubijani na svitlo prišla, pa nam pravi, „da duhovne opravila se na ti gori opravljajo že od silno davnih časov, kar pričujejo tudi opravilni zapisniki šmarske fare, ki naznanjujejo, da med vsimi šmarskimi podružnicami se pri sv. Joštu nar večkrat mašuje in pridigova in naj več procesij obhaja itd. Tudi pové omenjena knjižica, da se je leta 1731 tu z dovoljenjem papeža Klemenā XII. neka bratovšina ustanovila,

*) „Novice“ so sicer enkrat, vendar le memogredé omenile te bitke; morebiti o svojem času kaj več o nji in nje uzroku. Pis.